

Svar på Salla Lindblad-Palos och Minna Räsänens samt 27 andra ledamöters motion om att stärka demokratifostran i Vanda

VD/5386/00.02.00.03/2019

RV/NK/LR/AR/PK/NJ/KW

Salla Lindblad-Palo, Minna Räsänen och 27 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med förvaltningsstadgan:

”Hur vi lär oss bli aktiva medborgare – en fullmäktigemotion om att stärka demokratifostran i Vanda

Det finns många olika verktyg och verksamhetsmodeller för att stärka delaktigheten och lära sig bli delaktig. Vi ledamöter som undertecknat fullmäktigemotionen föreslår att Vanda stad i fortsättningen strävar efter att stärka barns utveckling till aktiva medborgare genom att i anslutning till val erbjuda barnen en möjlighet att rösta i egna barnval.

Aktiva medborgare utgör hörnstenarna i ett aktivt medborgarsamhälle och en stark demokrati. Att främja människors deltagande och delaktighet även i kommunerna, allt från kommunens minsta invånare, är en verksamhet som lönar sig.

I det senaste Europavalet hade barnen rösträtt i över 30 kommuner. Under förhandsröstningen inför Europavalet kunde barnen också i Vanda rösta på sina egna fiktiva djurgestalter i det s.k. barnvalet i Håkansböle bibliotek. Idén med ett val för barn kommer ursprungligen från Björneborg. Tanken är att man genom röstningen ger barnen en positiv upplevelse och på detta sätt stärker de kommande röstberättigades erfarenheter av att rösta. En framtida målnivå kunde vara att man strävar efter att sprida idén med val för barn runtom på olika håll i Vanda.

Motiveringar till fullmäktigemotionen:

Den allmänna röstningsaktiviteten har kontinuerligt minskat och vi behöver konkreta åtgärder för att höja röstningsaktiviteten. Genom goda förebilder kan man utvecklas till en aktiv invånare och medborgare som röstar och tar ställning. Ett naturligt sätt är att ta med barnen till vallokalen, men om inte barnet själv kan delta har inte röstningen nödvändigtvis någon konkret betydelse för barnet. Vi upplever därför att en egen röstning för barnen, där de kan rösta i vallokalen i sina ”egna val” precis som de vuxna, vore ett ypperligt sätt att fostra våra barn och lära dem något om demokrati på ett sätt som får dem intresserade.

I barnens röstning kan man ta modell av exempelvis barnvalet – en idé där fiktiva gestalter kandiderar och barnen själva lägger sin egen valsedel i valurnan. Man kunde också koppla daghemmen och lågstadierna till barnens röstning och på ett intresseväckande sätt samtidigt lära dem hörnstenarna i demokratiskt beslutsfattande.

Vi ledamöter som undertecknat denna fullmäktigemotion föreslår att det i Vanda i framtiden ordnas röstning för barn i anslutning till val som staden anordnar. Det fanns till exempel i det senaste riksdagsvalet mer än 60 vallokaler i Vanda. Att ordna val för barnen i anslutning till vallokalerna stöder hela familjens gemensamma röstningsupplevelse och kunde öka den allmänna röstningsaktiviteten i kommunen, stärka ett aktivt medborgarskap men även erbjuda familjerna ett sätt att tillbringa tid tillsammans och delta i valets tecken.”

Stadsfullmäktige 17.6.2019 § 23

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.”

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning, stadskulturens verksamhetsområde och verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar i sitt svar följande:

Att utöka barnens möjligheter att delta och påverka ses som en viktig sak och att som det föreslås i motionen göra det möjligt för barnen att rösta i samband med val som ordnas i Vanda ses som en bra sak.

Idéen om egna val för barn kommer från kommunalvalet i Björneborg år 2017, men redan våren 2019 ordnades riksomfattande barnval på omkring 40 orter. Riksomfattande barnval ordnas av Suomen Nuorkauppakamarit ry, Björneborgs stad och Kommunförbundet men kommunerna och städerna för en aktiv dialog med organisationerna som ordnar valen. I Vanda svarade Suomen Nuorkauppakamari för de praktiska arrangemangen kring barnvalen.

Vid evenemanget får barnen rösta i egna val på samma ställe där föräldrarna kan använda sin rösträtt. I barnvalet kan barnet genom anvisningar från föräldrarna eller någon annan vuxen person rösta i ett påhittat val, exempelvis våren 2019 röstade man mellan olika djurgestalter.

I Vanda röstade barnen på Håkansböle bibliotek som var förhandsröstningsställe. Det var ett önskemål från Nuorkauppakamari och lokalen lämpade sig för att parallellt ordna barnval. Biblioteket hade en egen hörna för barn, dit Nuorkauppakamari levererade det material som behövdes och såg till att allt fanns framlagt och skötte alla skyltar med anvisningar för väljarna. Efter valet skötte Nuorkauppakamari rösträkningen – i barnvalet vid Håkansböle bibliotek gavs 142 röster. I de riksomfattande barnvalet fick Kiira Kettu flest röster.

Vanda har, beroende på val, cirka tolv allmänna förhandsröstningsställen och 65 röstningsställen på valdagen. En del av dessa röstningsställen är tillräckligt rymliga för att det i anslutning till dessa kunnat ordnas valinsamlingar och till exempel valkaffeverksamhet av föräldraföreningar.

Centralvalnämnden svarar vid statliga val för förberedelserna inför ordnandet av val och vid kommunalval också för kandidatnomineringen och fastställandet av valresultatet, enligt föreskrifterna i vallagen och justitieministeriets anvisningar. Till centralvalnämndens uppgifter hör inte och den kan inte i strid med justitieministeriets anvisningar förordna andra valmyndigheter att utföra sådana uppgifter som inte hör till ordnandet av val.

Verksamheten vid sidan om valet får inte på något sätt störa valförrättandet eller göra det svårt att komma fram till röstningsstället. Aktörerna måste också se till att det inte finns valreklam eller annan verksamhet på stället, genom vilken någon kunde tänkas försöka påverka väljarna. Valförrättarna svarar såväl i valnämnderna som på förhandsröstningsställena endast för valförrättningen och kan inte samtidigt delta i någon annan verksamhet.

Barnval som hålls i samband med att det ordnas val är ett roligt och enkelt sätt att uppmuntra barnen och deras föräldrar till att använda sin rösträtt. Ett villkor för verksamheten är att den lämpar sig för att genomföras i närheten av röstningsstället. Eftersom all verksamhet vid sidan om enligt justitieministeriet ska utföras tydligt och klart utanför röstningslokalen, betyder detta ofta i praktiken att verksamheten vid sidan om ska utföras i ett annat rum än den egentliga röstningen.

Röstningsstället på valdagen bestäms utgående från röstarens hemadress vid en viss tidpunkt. Eftersom röstningsställena avviker betydligt från varandra till storlek och förhållanden är möjligheten att ordna en lekröstning för barn på varje röstningsställe inte särskilt sannolik. Detta är problematiskt med tanke på den jämlika behandlingen av dem som röstar. För att röstningsmöjligheten ska vara jämlik för alla barn som bor i Vanda är det bäst att ordna möjlighet att rösta under förhandsröstningen, eftersom man kan gå och förhandsrösta på vilket förhandsröstningsställe som helst.

Vanda stadsstyrelse beslutar i januari 2021 om förhandsröstningsställena inför kommunalvalet 2021. Möjligheten för barn att rösta kunde ordnas i de förhandsröstningsställena där lokalerna administreras av Vanda och där det arbetar personal från Vanda stad (t.ex. biblioteken). Då skulle stadens anställda eller Vantaan Nuorkauppakamari om nuorkauppakamari vill kunna svara för skötseln av barnens röstningsställe under den tid som förhandsröstningen pågår.

Ordnandet av barnval är ett riksomfattande koncept. För dess genomförande och bakgrundsmaterial svarar Suomen Nuorkauppakamari, Kommunförbundet och Björneborg stad. Förutom av dem som ordnar det riksomfattande valet kan det praktiska arrangemanget kring röstningen i barnvalet i Vanda planeras i en arbetsgrupp på stadsnivå, i vilken det kunde ingå representanter från serviceområdet för kommunal demokrati inom verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning, stadskulturens informations- och delaktighetsteam, biblioteks- och invånartjänsternas serviceområde samt verksamhetsområdet för fostran och lärande.

Utöver barnens röstning har också ungdomar möjlighet att få demokratifostran vid sina läroanstalter. I skolorna har studentkårerna, särskilt i gymnasierna, varit aktiva och ordnat valpaneler i samband med kommunalval, riksdagsval och europaval. Beroende på läroanstalt har det hållits val som ordnats av studentkårerna, i vilka man simulerat en riktig röstningssituation. En del av studerandena på andra stadiet är röstberättigade.

I läroanstalterna på andra stadiet ordnas ungdomsfullmäktigeval. I en del läroanstalter har man kunnat förhandsrösta i församlingsvalet. I läroanstalterna på andra stadiet verkar studentkårerna och beroende på läroanstalt har studentkårernas medlemmar utsetts genom val som ordnats vid läroanstalten.

Stadsstyrelsen 10.2.2020 § 16

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Lindblad-Palo och Räsänen samt de 27 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och att
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 24.2.2020 § 10

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- Salla Lindblad-Palos och Minna Räsänens samt 27 andra ledamöters motion om att stärka demokratifostran i Vanda

Ansökan om ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Niina Kolju, centralvalnämndens sekreterare, tfn 040 5149 558, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Nelli Jääskeläinen, valbyråns chef, tfn 040 828 1271, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Leena Rusanen, chef för gemensamma tjänster, tfn 050 314 5702, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)